

PÄIVÄN TIMANTTI: Ylisuojeleva kasvatus haittaa sekä vanhemman että lapsen hyvinvointia – Näistä merkeistä tiedät, että murehdit liikaa

Kulttuuri | Teatteriarvostelu

Euroopan reuna-alueiden taiteilijoiden ja kansalaisten yhteinen teos keskittyy ajatusharhoihin, jotka vaikuttavat huomaamatta valintoihimme

Biased-esityksessä on latautuneita piirteitä, kuten yleisön jakaminen kahtia ja muuri katsomoiden välillä.

Yasmin Ahsanullah Espoon kaupunginteatterin Biased-esityksessä. KUVA: DARINA RODIONOVA

Maria Säkö

Biased. Kantaesitys Espoon kaupunginteatterin Revontulihallissa 12.5. Konsepti ja suunnittelu Tellervo Kalleinen, Oliver Kochta-Kalleinen, Ami Karvonen sekä työryhmä.

LUIN JUURI ennen Espoon kaupunginteatterin *Biased*-teosta belgialaisen NTGent-teatterin julkaisemaa *Why theatre?* (Miksi teatteri?) -nimistä kirjaa. Siinä yli sata teatterintekijää ympäri maailmaa kertoo, miksi he tekevät teatteria maailmassa, joka palaa, jossa soditaan ja joka keikkuu ilmastokatastrofin partaalla. Samaan kysymykseen vastaaminen tuntui vahvana Espoon kaupunginteatterin *Biased*-teoksessa.

Usein juuri teatteria syytetään siitä, että se vain vahvistaa tietyn ryhmän näkemystä itsestään sen sijaan että aiheuttaisi muutosta. *Biasedissa* tämä väite on otettu tosissaan.

Euroopan reuna-alueiden taiteilijoiden ja kansalaisten yhteistyössä synnyttämä teos keskittyy ajatusharhoihin, jotka vaikuttavat huomaamattamme tekemiimme valintoihin.

BIASED EI OLE pelkkä esitys vaan pikemmin eräänlainen kohtaamispaikka, jossa voi tulla tietoiseksi ajatusvinoumistaan.

Yleisö saa valita, meneekö katsomoon A vai B. Sen jälkeen yleisö äänestää eri kysymyksiin ja sen tarkkaavaisuutta testataan. Meidän katsomomme juontaja **Niina Sillanpää** sekä A-katsomon juontaja **Yasmin Ahsanullah**, johon olemme kameran avulla yhteydessä, kertovat, millaisia ajatusharjoja valintoihimme voi liittyä.

Ajatusvinoumat kertovat muun muassa tutun suosimisesta, omien ennakkoluulojen vahvistamisesta sekä tietynlaisen alun ja lopun korostumisesta ajattelussamme. A- ja B- katsomon välissä kohoaa erilaisten harhojen mukaan nimetyistä laatikoista rakennettu muuri, joka lopulta sortuu.

En tunne Centriphery-hankkeen kansainvälisten tekijöiden (kroatialainen **Matija Kezele**, ranskalainen **Fred Nevche**) historiaa, mutta **Tellervo Kalleisen** ja **Oliver Kochta-Kalleisen** eri tavoin yleisöä aktivoineista teoksista tunnetuimpiin kuuluu *Valituskuoro* (2005), jossa ihmiset saivat laulaa omat valituksensa taideteoksen osaksi.

Ami Karvonen puolestaan tunnetaan erityisesti herkistä nykyteatteriteoksista, joissa määritellään ihmisruumista uudella tavalla. Niina Sillanpäällä on vahva klovneriatausta ja Yasmin Ahsanullah tunnetaan muun muassa tv-sarjasta *Rahti*. Monilla heistä taiteen keskiössä on jonkin vielä lokeroimattoman tunteen löytäminen vuorovaikutuksesta.

Toista katsomoa juonsi Niina Sillanpää. KUVA: DARINA RODIONOVA

BIASED-TEOKSEN kosketus on kevyt, tarkka ja määrätietoinen. Esitys salakuljettaa kissan pöydälle, ja tekee sen myös hyvin vetoavasti. Klovneriataitojaan hienovaraisesti hyödyntävää Sillanpäättä parempaa opasta olisi vaikea keksiä. Ylhäältä alaspäin suuntautunut opettavaisuus loistaa poissaolollaan. Lopussa yleisö kutsutaan näyttämölle, jossa se pääsee viiden hengen ryhmissä testaamaan ajatuksiaan.

Sen jälkeen pöytäkunnittain pohditaan ajatusharjoja sekä kuuluisan gorillatestin paljastamia asioita ihmismielen valikoivuudesta. DJ ja baari antavat mahdollisuuden oleiluun, mutta rentoudestaan huolimatta teos pelaa myös suurilla uhilla.

Yleisön jakaminen kahtia, muuri katsomoiden välillä, äänestykset, tarkkaavaisuuskilpailut ja lopuksi peli, jossa arvailemme toistemme taustoista asioita kuulostavat varsin latautuneilta. Niissä piilee jopa katastrofin mahdollisuus.

Ei tarvitse edes mainita propagandaa tai maailman tilannetta, jotta ymmärtää ajatusharjojen vaarat ja kerrannaisvaikutukset.

Biasedissa virtaa kuin virtaakin vakava pohjavire. Ja samoin kuin monissa tänä keväänä kokemissani esityksissä, tässäkin pyritään myös vastaamaan kysymykseen: Miksi teatteri? Ihmisten läsnäolon sävyjen muuttuminen taiteeksi riittää vastaukseksi minulle.

Näyttämöllä Yasmin Ahsanullah, Niina Sillanpää, Matija Kezele, valo- ja tilasuunnittelu Milla Martikainen. Äänisuunnittelu Grégory Maisse, musiikki Fred Nevché, puvustus Emma Taivainen.